

Auca de Caterina Albert (1869-1966)

Àlies Víctor Català, que sabia de narrar.

1. Mil vuit-cents seixanta-nou, Caterina fa enrenou.
2. A l'Escala, a l'Empordà on la vida passarà.
3. És una nena eixerida que llegeix fora de mida.
4. Escriu, pinta amb molt de tacte, i en tot és autodidacta.
5. Fa poemes i teatre i per res no es deixa abatre
6. En els Jocs d' Olot commou amb el vers d' El llibre nou.
7. I també amb La infanticida. obra dura i atrevida.
8. El cant dels mesos publica i amb pseudònim l'embolica.
9. Qui és Víctor Català? Tots ho volen esbrinar.
10. Escriu els Drames rurals, dotze contes colossals.
11. Molt dramàtics, gens festius, que sorprenden morts i vius
12. Des del seu amagatall es carteja amb Maragall.
13. I li diu, amb molt d'encert: "Sóc la Caterina Albert."
14. Dona ferma i independent que amb la ploma és molt punyent.
15. Viu de renda i sols escriu, del que veu, el més ombriu.
16. La revista «Joventut» li encarrega «Solitud».
17. La més bella i gran novel·la, que complau la clientela.
18. Amb misteris de muntanya, Pastor, Ànima, maranya...
19. ... festa, plor, mal i bondat i una immensa soledat,
20. ...on la Mila insatisfeta viurà la seva desfeta.
21. Per no perdre ni una estona posa pis a Barcelona.
22. Caires vius i les «Ombrívols» aspres són i baronívols.
23. Fetes amb cru realisme amb tocs de naturalisme.
24. Amb la família Sitjar van a Europa, a viatjar.
25. I malgrat que els noucentistes fan la guitza als ruralistes,
26. ... «Solitud» han llorejat amb el premi Fastenrath.
27. Se'n fan moltes traduccions i arriba a tots els racons.
28. Col·labora amb l'Acadèmia que s'oposa, amb gran comèdia,
29. A la nova ortografia, com en Fabra l'escrivia.
30. També consta en el annals presidint els Jocs Florals.
31. I tot i que no surt mai l'any disset és al Desmai.
32. L'any següent fa una novel·la. ciutadana que duu tela.
33. És «Un film o 3.000 metres». en què sobren moltes lletres.
34. Sense massa goig ni pena també escriu Mare Balena.
35. L'any mil nou-cents vint-i-tres Bones Lletres l'han admès.
36. Poques dones escriptores n'han estat mereixedores.
37. Els anys trenta, sense fums, va i publica «Contrallums».
38. Que són contes per llegir com La pua del rampí.
39. Se li mor la seva mare i això sí que l'aclapara.
40. Es reclou a l'Empordà. Poc després la guerra hi ha.
41. Entre bregues i desori viu tot aquell purgatori.
42. Quan s'acaba, quin descans! Però ja res no és com abans.
43. Amb vuitanta anys ben resolta va i publica «Vida mòlta»,
44. ...on hi ha contes com Lenín, que és un gos que val per vint.
45. I un cop més alça la veu Quan publica «Jubileu».
46. Fins que l'any seixanta-sis Tina Albert i Paradís
47. ..deixa amics, deixa companys gairebé quan té cent anys.
48. I és que ella era una "rara avis" diuen crítics vells i savis.

Joan Vilamala, 2001